

**URVALSPROV TILL UTBILDNINGSLINJEN
FÖR SAMHÄLLSVETENSKAPER (ÅBO)
den 17 maj 2017 kl. 10:00-15:00**

MODELLSVAR

Urvalsprovet kan ge max. 100 poäng.

FRÅGA 1-3

Lozic, Vanja. Normalisering av ungdomar i problem genom styrning av föräldrar: Från strukturella orsaksförklaringar till familjecentrerade lösningar. *Sociologisk forskning* 53:2 (2016): 151-174.

1. Definiera kortfattat följande fyra begrepp utgående från Vanja Lozics artikel. Varje rätt definition ger två (2) poäng. Totalt kan uppgiften ge max. 8 poäng.

- a. Normalisering

Omvandling av attityder, beteende och kunskap så att det överensstämmer med samhällsnormen genom t.ex. fostran eller utbildning. (s. 165)

- b. Utanförskapsområde

Ett begrepp från den politiska debatten som använts i samband med mångkulturella stadsmiljöer som anses forma parallellsamhällen och utveckla egna normer och regler. (s. 153-154)

- c. Diskurs

Ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen). (s.157)

- d. Styrningsmentalitet (governmentality)

Viljan att definiera och förstå ett problem samt utforma lösningar i syfte att förändra någons beteende eller en miljö i önskvärd riktning. (s. 152)

2. Författaren identifierar tre diskurser i organisationsrepresentanternas svar om orsakerna till ungdomsproblemen i staden. Vilka är dessa och vad är de mest centrala beståndsdelarna i dem? (max. 6 poäng)

De tre diskurser angående orsakerna till ungdomsproblem som författaren identifierar är: den ogynnsamma urbana närmiljön, hemmets negativa påverkan, och invandrarskap. Centrala beståndsdelar i diskursen om den ogynnsamma urbana närmiljön är fastighetsbeståndets (både bostadshusens och skolornas) usla skick, hög arbetslöshet, brist på positiva förebilder, förekomsten av kriminalitet och en hög koncentration av invandrare. Diskursen om hemmets negativa påverkan bygger på problem hemma så som ostabila hemförhållanden, missbruk, misshandel, kulturskillnader och psykiska problem. Diskursen om invandrarskap handlar om oengagerade och oansvariga föräldrar, bristande kunskaper i det svenska språket och fel sorts uppfostran, som t.ex. alltför kontrollerade och gränssättande uppfostran av flickor. (s. 157-162)

3. Ungdomsproblem beror enligt organisationsrepresentanterna på flera faktorer. Samtidigt riktas de korrigerande åtgärderna i huvudsak på familjerna. Varför anser författaren att det råder en obalans mellan orsaksförklaringarna och de aviserade lösningarna på problemen? (max. 6 poäng)

Enligt författaren beror denna diskrepans mellan orsaker och åtgärder delvis på att strukturer är trögrörliga och svåra att förändra, medan insatser på individ- och familjenivå är inom räckhåll för de individer vars reflektioner analyseras i artikeln. I detta sammanhang påpekar författaren att själva problembilden i sig är en ensidig förenkling av verkligheten som inte tar i beaktande sådana hinder som de som definieras som invandrare möter, som t.ex. diskriminering och rasism.

En annan förklaring författaren lyfter fram är en ökad fokusering på individens roll, ansvar och skyldighet när det gäller olika samhällsproblem. Fokus har flyttats från statens skyldigheter och individens rättigheter till individens plikt att arbeta för sig själv. (s. 170-171)

FRÅGA 4-6

Hinnfors, Jonas & Rosén Sundström, Malena. Ett val, tre arenor, åtta parter - en partialanalys av riksdagsvalet 2014. *Statsvetenskaplig tidskrift* 117:2 (2015): 121-135, samt dagsaktualiteter och allmänbildning.

4. Besvara följande tre frågor utgående från artikeln som behandlar riksdagsvalet i Sverige. Totalt kan uppgiften ge *max. 10 poäng*.

a. Redogör för de tre arenorna på vilka riksdagspartierna agerar och försöker maximera sitt inflytande. Vilka är de och vad avses med dessa? (*max. 6 poäng*)

De tre arenorna är den partiinterna arenan, väljararenan och den parlamentariska arenan.

På den partiinterna arenan är det primära målet att säkra partisammanhållningen, dvs. att partiet har medlemmarnas stöd.

På väljararenan är röstmaximering det primära målet, dvs. att få så många röster som möjligt i val.

På den parlamentariska arenan är partiets mål maximering av parlamentariskt inflytande. Partiet måste beakta möjligheten att ingå koalition för att nå parlamentariskt inflytande, vilket samtidigt kan utgöra en risk när det gäller att förverkliga de uppsatta målen.

b. Vilket parti/vilka partier bildade regering efter riksdagsvalet i Sverige 2014? (*max. 2 poäng*)

Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

c. Vilka två partier var de största förlorarna i riksdagsvalet 2014 mätt i form av andelen mandat? (*max. 2 poäng*)

Moderaterna och Folkpartiet.

5. Besvara utgående från artikeln följande tre flervalsfrågor genom att ringa in det rätta svarsalternativet. Rätt svar ger *en (1)* poäng. Fel svar ger *minus en halv (-0,5)* poäng. Inget svar ger *noll (0)* poäng. Otydliga markeringar tolkas som fel svar. Totalt kan uppgiften ge *max. 3 poäng* och *min. 0 poäng*.

a. Vilken var Sverigedemokraternas enfrågestrategi?

a) Ekonomin.

b) **Invandring.**

c) Skolfrågan.

d) Kärnkraft.

- b. Vilken var Folkpartiets enfrågestrategi?
- a) Ekonomin.
 - b) Invandring.
 - c) **Skolfrågan.**
 - d) Kärnkraft.
- c. Vilket parti gjorde sitt sämsta val på 100 år?
- a) Vänsterpartiet.
 - b) Centerpartiet.
 - c) **Socialdemokraterna.**
 - d) Moderaterna.
6. Besvara följande sju delfrågor som bygger på allmänbildning och dagsaktualiteter. Rätt svar ger *en (1)* poäng per delfråga. Totalt kan uppgiften ge *max. 7 poäng*.
- a. Vad är parlamentarism?
- Parlamentarism är ett statskick där regeringen är beroende av stöd av ett folkvalt parlament.***
- b. Vem är Storbritanniens nuvarande premiärminister?
- Theresa May***
- c. Vilka partier bildade regering i Finland 2015?
- Centern, Samlingspartiet, Sannfinländarna***
- d. Hur många kammare består Finlands lagstiftande församling av?
- 1***
- e. Hur många riksdagsledamöter består Finlands riksdag av?
- 200***

f. Vem är Finlands nuvarande EU-kommissionär?

Jyrki Katainen

g. Vad hette det finländska parlamentet vid självständighetsförklaringen 1917?

Lantdagen

FRÅGA 7-8

Sandberg, Siv. *Den seglivade kommundirektörsmakten. I Lokalpolitisk ledarskap i Norden*, Nils Aarsæther & Knut H. Mikalsen (red.), 88-111. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, 2015.

7. Besvara utgående från artikeln följande sju flervalfrågor genom att ringa in det rätta svarsalternativet. Rätt svar ger *två* (2) poäng. Fel svar ger *minus en* (-1) poäng. Inget svar ger *noll* (0) poäng. Otydliga markeringar tolkas som fel svar. Totalt kan uppgiften ge *max. 14 poäng* och *min. 0 poäng*.
- Majoriteten av de finländska kommunerna har en kommundirektör. Kommundirektören är en
 - förtroendevald.
 - heltidsavlönad politiker.
 - tjänsteman.**
 - Kommundirektörens främsta uppgift är att
 - leda kommunstyrelsen.
 - leda kommunfullmäktige.
 - leda administrationen.**
 - Kommundirektören har en stark institutionell position i Finland. Majoriteten av de finländska kommundirektörerna uppfattar att de i första hand har ett ansvar inför
 - politikerna.
 - befolkningen.**
 - staten.
 - Ny lagstiftning förändrade kommunens och kommundirektörens roll under 1990-talet. Förändringarna har gjort det möjligt att anställa kommundirektörer på tidsbundet kontrakt, men majoriteten av kommundirektörerna är fortsättningsvis tillsvidareanställda. En del av de kommuner som testat att tillämpa tidsbundna kontrakt har återinfört tillsvidareanställningar. Varför?
 - Lönekostnaderna har ökat i samband med tidsbundna avtal.
 - Tillsvidareanställningar lockar fler sökande till tjänsterna.**
 - Tidsbundna kontrakt saknar betydelse eftersom kommundirektören har så litet inflytande över politiken.

- e. Förändringarna i kommundirektörens roll från och med 1990-talet har
- a) ökat kommundirektörens makt.
 - b) minskat kommundirektörens makt.**
 - c) inte påverkat kommundirektörens makt nämnvärt.
- f. Förändringarna under 1990-talet har ökat makten hos ett av kommunens politiska beslutsorgan. Vilket beslutsorgan är det fråga om?
- a) Kommunstyrelsen.
 - b) Kommunfullmäktige.**
 - c) Nämnderna.
- g. Vilket av dessa politiska beslutsorgan upplevs ha mest makt enligt både kommuninvånarna och politikerna?
- a) Kommunstyrelsen.**
 - b) Kommunfullmäktige.
 - c) Nämnderna.
8. Ta ställning till om följande sex påståenden om förändringar i kommundirektörens roll från och med 1990-talet är sanna eller falska. Kryssa för rätt svarsalternativ (Sant eller Falskt). Rätt svar ger *en (1)* poäng. Fel svar ger *minus en (-1)* poäng. Inget svar ger *noll (0)* poäng. Otydliga markeringar tolkas som fel svar. Totalt kan uppgiften ge *max. sex (6) poäng* och *min. noll (0) poäng*.

	Sant	Falskt
Kommunerna kan välja en borgmästare i stället för en kommundirektör.	X	
Ledarskapet för styrelsen och fullmäktige måste vara uppdelat mellan två olika personer.		X
Kommundirektören kan avsättas på grund av bristande förtroende.	X	
Det finns inte längre några formella hinder för kommunen att anställa hel- eller halvtidsavlönade politiker.	X	
Kommundirektören kan vara ordförande i kommunstyrelsen.		X
Kommundirektören kan inte längre vara partimedlem.		X

FRÅGA 9-10

Ringbom, Henrik. Besättningslösa fartyg - juridiska utmaningar. Publicerad 26.10.2016 på <https://www.edilex.fi/artikkelit/16981>.

9. Kan kuststater förbjuda besättningslösa fartyg i sina territorialhav? (*max. 8 poäng*)
- *Antagandet att besättningslösa fartyg ingår i UNCLOS-regelverket (1 poäng) betyder att de omfattas av konventionens regler om navigationsfrihet i det fria havet och i andra länders ekonomiska zon, samt rätten till oskadlig genomfart i territorialhavet (1 poäng).*
 - *Ett fartygs genomfart kan enligt regelverket enbart hindras om den "stör kuststatens lugn, ordning eller säkerhet" (1 poäng).*
 - *Fartygets bemanning påverkar således inte på dess rätt till oskadlig genomfart på andra staters territorialhav (1 poäng).*
 - *Kuststater har som en följd mycket begränsade möjligheter till att hindra passage enbart med motiveringen att de är obemannade (1 poäng).*
 - *Hamnstater har däremot generellt omfattande jurisdiktion över främmande fartyg och kan införa betydande begränsningar (1 poäng).*
 - *En stat kan neka tillträde till sina inre vatten (0.5 poäng) och hamnar (0.5 poäng), och ställa villkor för tillträdet (0.5 poäng), så länge som de är rimliga (d.v.s. proportionerliga, och icke-diskriminerande på basen av nationalitet) (0.5 poäng). (s. 68)*
10. Besvara utgående från artikeln följande sex flervalfrågor genom att ringa in det rätta svarsalternativet. Rätt svar ger *två (2) poäng*. Fel svar ger *minus en (-1) poäng*. Inget svar ger *noll (0) poäng*. Otydliga markeringar tolkas som fel svar. Totalt kan uppgiften ge *max. 12 poäng* och *min. 0 poäng*.
- a. Dagens sjörättsliga regelverk
- a) innehåller många bestämmelser som uttryckligen kräver att det ska finnas en besättning ombord.
 - b) innehåller få bestämmelser som uttryckligen kräver att det ska finnas en besättning ombord. (s. 66)**
 - c) innehåller inga bestämmelser som uttryckligen kräver att det ska finnas en besättning ombord.

- b. Med "havens grundlag" anses
- a) internationella konventionen för säkerhet för människoliv till sjöss (SOLAS).
 - b) konventionen om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG).
 - c) **Förenta Nationernas (FN) havsrättskonvention (UNCLOS). (s. 67)**
- c. Enligt Ringbom kan vissa av de regler som fastställs i FN:s havsrättskonvention (UNCLOS) bli svårtillämpade i fråga om fartyg som saknar besättning. För att konventionen ska kunna tillämpas även på besättningslösa fartyg måste därför
- a) konventionen formellt ändras.
 - b) **konventionen omtolkas. (s. 68)**
 - c) en ny konvention antas.
- d. Internationella konventionen för säkerhet för människoliv till sjöss (SOLAS), regel V/14(1)
- a) kräver att alla flaggstater vidtar åtgärder för att försäkra att deras fartyg uppnår en fastställd minimibemanning.
 - b) **kräver att alla flaggstater vidtar åtgärder för att försäkra att deras fartyg är tillräckligt bemannade. (s. 69-70)**
 - c) ställer inga krav på bemanning av fartyg.
- e. International Maritime Organization, IMO, har antagit ett 50-tal konventioner som bl.a. syftar till att
- a) **säkerställa sjösäkerhet. (s. 69)**
 - b) garantera navigationsfrihet.
 - c) definiera havsrättsliga zoner.
- f. Det huvudsakliga ansvarssubjektet beträffande fartygets drift är
- a) befälhavaren.
 - b) **redaren. (s. 71)**
 - c) flaggstaten.

FRÅGA 11-12

Materialbaserade uppgifter

Jungar, Jonas. Snart behöver du aldrig lämna Facebook. Publicerad 17.4.2016. Uppdaterad 4.5.2016.
<https://svenska.yle.fi/artikel/2016/04/17/jonas-jungar-snart-behoover-du-aldrig-lamna-facebook>

Minkinen, Johanna. Framtidens bibliotek satsar på mediefostran och arbetsutrymmen för frilansare. Publicerad 20.7.2016. <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/07/20/framtidens-bibliotek-satsar-pa-mediefostran-och-arbetsutrymmen-frilansare>

Läs Yle:s texter ” Jonas Jungar: Snart behöver du aldrig lämna Facebook” samt ”Framtidens bibliotek satsar på mediefostran och arbetsutrymmen för frilansare”. Diskutera med utgångspunkt i texterna följande två aspekter:

11. Vad kan det ha för betydelse att allt mer information förmedlas via sociala medier? Ange också minst en sak som inte nämns i texten. (max. 5 poäng)

Varje av nedanstående aspekter ur texten 'Jonas Jungar: Snart behöver du aldrig lämna Facebook' kan ge 0,5 poäng, men åtta eller fler svar ger max 4 poäng.

- *Sociala medierna har blivit något av en nyhetsbyrå eller dagstidning i realtid*
- *Det bildas en social bubbla, världsbilden påverkas av det nyhetsurval bekanta på sociala medier delar, nyhetsflödet representerar inte nödvändigtvis verkligheten*
- *De sociala medierna har snart svält inte bara en stor del av journalistiken utan allt, då allt mer tid tillbringas i sociala medier (cirka två arbetsdagar per månad beräknas det)*
- *Mediebolag kan frestas att börja publicera text och video direkt via Facebook men genom att distribuera informationen via t.ex. Facebook överläts också beslutanderätten om vad som är viktigt, hur innehållet ska se ut och vad som ska synas*
- *Det är inte säkert att det som syns i flödet, eller det man vill se, är det man behöver se, eller ens relevant eller viktigt*
- *Vi har själv ingen kontroll över hur innehållet i de sociala medierna administreras, algoritmerna bestämmer hur och vad som ska synas i nyhetsflödet utgående från användardata från t.ex. gilla-knappen*
- *Stora aktörer som Facebook och Google vet oerhört mycket om oss men vi verkar inte bekymra oss över att storebror ser oss utan delar villigt med oss uppgifter som påverkar innehållet i flödet så att vi ser det som verkar passa just oss*
- *Facebook säljer helhetsupplevelser för att försöka få oss att stanna kvar och lanserar t.ex. tjänster som kan möjliggöra bl.a. livesändningar eller kontakt med myndigheter eller företag*
- *Allt större intäkter för företagen eftersom annonsörerna är där folk är*
- *Facebook (som äger bl.a. Instagram och Whatsapp) håller på att bli väldigt dominerande och formar direkt eller indirekt våra liv*
- *Det finns inga tecken på att antalet Facebook-användare håller på att minska, tillsvidare finns cirka 1,6 miljarder användare*
- *De sociala medierna har varit en central arena för hatprat och polarisering*

- *Krav på ansvarstagande från Facebooks sida eftersom det har så mycket makt behöver inte hörsammas*
- *Vi bör vara vaksamma och källkritiska och ifrågasätta allt inklusive oss själva samt tänka utanför bubblan*

1 poäng kan fås för minst en aspekt som ej nämns i texten och som kan innehålla något av följande eller vara något annat som anknyter till ämnet:

- *Sociala medier gör alla delaktiga, alla kan sprida information och åsikter, vilket är demokratiskt.*
- *Sociala medier är viktiga verktyg för samhällspåverkan, ökar medborgarnas inflytande via skapande av grupper, bloggar etc.*
- *Det är lätt och snabbt att hitta olika slags information och material, både för arbete och fritid.*
- *Det är lätt att nå ut till andra med åsikter, eller att få publicitet t.ex. via YouTube.*
- *Informationen sprids snabbt och allt fler får informationen allt fortare, vilket kan vara nyttigt t.ex. om man vid en naturkatastrof eller liknande behöver livsviktig information, komma i kontakt med någon person eller hitta någon (t.ex. människor eller bortsprungna djur).*
- *Information når ut oberoende av censur eller statlig kontroll.*
- *Man kan få kontakt med personer man inte hittat eller skulle ha haft kontakt med utan bl.a. Facebook, t.ex. gamla klasskamrater, avlägsna släktingar.*
- *Lätt att via Facebook skicka inbjudningar etc. till stora grupper på en gång, samt att få svar på desamma.*
- *Likasinnade kan lätt få kontakt med varandra och bilda intressegrupper, men även t.ex. planera våldsdåd.*
- *Informationsöverflödet kan göra oss splittrade.*
- *Om en viss sorts information inte sprids kanske den inte når ut till medborgarna även om den är viktig.*
- *Nyhetsmedier kan känna sig manade att göra korta nyhetsinslag (motsvarande Twitters 140 tecken) som snabbt byts ut och försvinner, uppmärksamheten hålls inte kvar.*
- *Nätmobbing kan bli ett problem.*
- *Om man avslöjar för mycket information om sig själv via t.ex. Facebook kan man råka ut för något, så som inbrott om man meddelat att man är bortrest.*
- *Man kanske hellre träffar sina vänner virtuellt än i verkliga livet.*
- *Ofördelaktiga foton eller annan personlig information kan göras synlig av andra.*
- *Inlägg som enbart baserar sig på rykten kan delas, det är inte så viktigt att kolla upp fakta och reflektera över vilka följder ens delning kan ha.*
- *Det händer att felaktig information sprids om t.ex. personer på sociala medier och en oskyldig människa kan få utstå vrede och hot på grund av de felaktiga inläggen.*

12. Hur förändras bibliotekens roll i det digitala samhället? Ange också minst en roll som inte nämns i texten. (max. 5 poäng)

Varje av nedanstående aspekter ur texten 'Framtidens bibliotek satsar på mediefostran och arbetsutrymmen för frilansare' kan ge 0,5 poäng, men åtta eller fler svar ger max 4 poäng:

- *Tillgången till e-material minskar bibliotekens besökarantal*
- *Vissa typer av material som t.ex. musik har närmast försvunnit från biblioteken*
- *Det är ännu svårt att säga något om framtiden när det gäller tryckta böcker och tidningar*
- *Många kommer fortsättningsvis till biblioteken för den stora mängden böcker*
- *Biblioteken är viktiga parter i att lära ut mediekunskap och –kritik till olika grupper av människor*
- *Biblioteken lär ut bl.a. informationssökning som är mer än Googlesökning*
- *Biblioteken samarbetar allt mer med förskolor och skolor*
- *Bibliotek på mindre orter kan vara tvungna stänga*
- *Biblioteken kan erbjuda nya upplevelser för besökarna*
- *Biblioteken har fortsättningsvis stora samlingar av tryckta böcker*
- *Utrymmen för självservice, t.ex. för returnering av böcker, finns*
- *Biblioteken kan även erbjuda restauranger och biografier, utställningar eller medborgarrådgivning utrymmen*
- *Biblioteken erbjuder utrymmen för t.ex. självförveckligande, grupplärande eller arbetsstationer för t.ex. frilansare*
- *Evenemang kan ordnas på biblioteken*
- *Utrymmen där man kan sitta och läsa, t.ex. på barnavdelningen för hela familjen, erbjuds fortfarande*

1 poäng kan fås för minst ett eget svar som kan innehålla något av följande eller vara något annat som anknyter till ämnet:

- *Biblioteken kan främja demokrati och jämlikhet också i det digitala samhället i och med att de erbjuder digitala tjänster och digitalt material gratis åt alla.*
- *Biblioteken har digitalt material, t.ex. e-böcker och e-tidskrifter som man kan låna och läsa var som helst vilket underlättar studier/lärande etc.*
- *Biblioteken har digitalt material, t.ex. e-böcker och e-tidskrifter, som också sådana människor som inte har möjlighet att komma till biblioteket kan läsa.*
- *Biblioteken kan erbjuda tjänster som underlättar för människor att ta del av det digitala samhället, t.ex. kurser i hur man använder smarttelefoner eller datorer.*
- *Biblioteken kan erbjuda en plats där man kan utnyttja digitalt material eller använda datorer.*

FRÅGA 13-17

Materialbaserade uppgifter

Pettersson, Kenny. Hög utbildning går i arv. SCB:s tidskrift *Välfärd* 10:1 (2016). Publicerad 7.3.2016.

<http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Hog-utbildning-gar-i-arv/>

Frågorna 13-17 bygger på den svenska artikeln ”Hög utbildning går i arv”. Det går att besvara dessa frågor utan att läsa hela artikeln, men läs åtminstone den inledande texten till varje diagram!

13. **80 procent av dem med två högutbildade föräldrar har själva en eftergymnasial utbildning, jämfört med 25 procent om ingen förälder har gymnasial utbildning.** Vilka slutsatser kan du dra av detta? Kryssa för alla korrekta svar! Det kan finnas allt mellan noll och fyra korrekta svar. Helt rätt svar ger *två* (2) poäng, tre av fyra rätt ger *en* (1) poäng, ett sämre resultat ger *noll* (0) poäng.

- Sannolikheten att ha en eftergymnasial utbildning är 55 procentenheter högre bland dem vars båda föräldrar är högutbildade, jämfört med dem där ingen förälder har gymnasial utbildning.
- Sannolikheten att ha en eftergymnasial utbildning är mer än 200 procent högre bland dem vars båda föräldrar är högutbildade, jämfört med dem där ingen förälder har gymnasial utbildning.
- Om du har eftergymnasial utbildning så är sannolikheten 80 procent att båda dina föräldrar är högutbildade.
- Om du har eftergymnasial utbildning så är sannolikheten större att båda dina föräldrar är högutbildade än att ingen av dem är det.

14. Vilka slutsatser kan du dra utifrån artikelns första diagram? Kryssa för alla korrekta svar! Det kan finnas allt mellan noll och fyra korrekta svar. Helt rätt svar ger *två* (2) poäng, tre av fyra rätt ger *en* (1) poäng, ett sämre resultat ger *noll* (0) poäng.

- Föräldrarnas utbildningsnivå har varit relativt stabil över tiden.
- Barnens utbildningsnivå har varit relativt stabil över tiden.
- Sambandet mellan föräldrarnas och barnens utbildningsnivå har varit relativt stabilt över tiden.**
- Andelen personer vars båda föräldrar har eftergymnasial utbildning var något lägre bland dem som föddes 1960-1964 än bland dem som föddes 1970-1974.

15. Vilka slutsatser kan du dra utifrån artikelns andra diagram? Kryssa för alla korrekta svar! Det kan finnas allt mellan noll och fyra korrekta svar. Helt rätt svar ger *två* (2) poäng, tre av fyra rätt ger *en* (1) poäng, ett sämre resultat ger *noll* (0) poäng.
- Det finns flera individer med civilingenjörsutbildning än det finns individer med förskolläraryrket.
 - Bland dem som har minst en förälder med läkarutbildning är det ungefär 23 procent som själva har läkarutbildning.
 - Bland dem med civilingenjörsutbildning är det ungefär 14 procent som har minst en förälder med civilingenjörsutbildning.**
 - Sannolikheten att du har minst en förälder med samma utbildning som du själv är ungefär dubbelt så stor bland läkarna som bland tandläkarna.**
16. *I åldern 30-34, där de flesta hunnit fullfölja sin utbildning, är det nu ungefär 60 procent av kvinnorna och 42 procent av männen som har en eftergymnasial utbildning. Av 30-34-åringarnas föräldrar är det ungefär en tredjedel som har en eftergymnasial utbildning. Ungefär 45 procent av 30-34-åringarna har minst en förälder med eftergymnasial utbildning.* Vilka slutsatser kan du dra av detta? Kryssa för alla korrekta svar! Det kan finnas allt mellan noll och fyra korrekta svar. Helt rätt svar ger *två* (2) poäng, tre av fyra rätt ger *en* (1) poäng, ett sämre resultat ger *noll* (0) poäng.
- Eftergymnasial utbildning är vanligare bland 30-34-åringarna än bland deras föräldrar.**
 - På varje kvinna i åldern 30-34 som saknar en eftergymnasial utbildning går det ungefär 1,5 kvinnor i samma ålder med en eftergymnasial utbildning.**
 - Bland 30-34-åringarna är sannolikheten att vara kvinna ungefär 77 procent, givet att du har en eftergymnasial utbildning.
 - För ungefär 55 procent av 30-34-åringarna har ingendera föräldern en eftergymnasial utbildning.**
17. Vilka slutsatser kan du dra utifrån artikelns tredje diagram? Kryssa för alla korrekta svar! Det kan finnas allt mellan noll och fyra korrekta svar. Helt rätt svar ger *två* (2) poäng, tre av fyra rätt ger *en* (1) poäng, ett sämre resultat ger *noll* (0) poäng.
- Allt färre bland de yngre generationerna har en hög utbildning.
 - Bland dem som föddes 1940-1945 är det ungefär 50 procent som har samma eller lägre utbildning än föräldern som har högst utbildning.**
 - Bland dem som föddes 1985-1989 är det ungefär 20 procent som har högre utbildning än någon av föräldrarna.**
 - Jämför dem som föddes 1985-1989 med dem som föddes 1940-1945: Andelen som har samma eller lägre utbildning än föräldern med högst utbildning har stigit med över 50 procent.**